

3. Федака Д. О. В. Духнович: Сходинки у безсмертя / Д. Федака. – Ужгород, 2013. – 130 с.

4. Духнович О. В. Твори в 4-х томах / Упоряд. О. Рудловчак. – Т. 3. – Пряшів, 1989. – 608 с.

5. Духнович О. В. Твори / Упоряд. О. М. Рудловчак. – Ужгород: Карпати, 1993. – 250 с.

УДК 373.21.03

ПОПОВИЧ О. М.
Мукачівський державний університет, Україна

ОСНОВНІ ВИМОГИ ДО ОСОБИСТОСТІ ПЕДАГОГА ВАЛЬДОРФСЬКОГО ДНЗ

Соціально-економічні трансформації в Україні, поступовий розвиток нашої держави як демократичної, процеси світової та європейської інтеграції зумовили істотні зміни у національній системі освіти. Наближенню вітчизняної педагогічної практики до європейських стандартів сприяє становлення й розвиток в Україні нової філософії освіти, суть якої полягає в утвердженні гуманістичної особистісно орієнтованої парадигми, погляду на дитинство як період найбільш сприятливий для розвитку особистості.

Модернізація української середньої й дошкільної освіти підсилила значення альтернативних та інноваційних підходів, які можуть забезпечити цілісність процесів навчання, виховання й розвитку дітей, мають вагомий практичний результат, підтверджені часом. Однією з таких освітніх моделей є вальдорфська школа, діяльність якої базується на педагогічних ідеях Р. Штайнера. Феномен вальдорфської педагогіки полягає в тому, що її ідеї, які спираються на загальнолюдські цінності, гуманне ставлення до особистості кожної дитини використовуються в освітніх системах країн з різними культурними традиціями. Про це свідчить поширення ідей вальдорфської педагогіки в країнах усіх континентів.

Процеси демократизації українського освітнього простору роблять затребуваними людиноцентричні ідеї вальдорфської педагогіки. У зв'язку з цим суттєво актуалізується не тільки з огляду й інтересів окремої людини, а й суспільства в цілому, завдання – максимально наблизити навчання і виховання кожної дитини до її сутності, здібностей та особливостей. Цей принцип має бути визначальним при проведенні будь-яких змін в освіті, бо саме він дозволить досягти найвищої якості освіти й, що надзвичайно важливо, не всупереч природі кожної дитини, а завдяки її пізнанню й розвитку.

Теоретичну основу дослідження становлять дослідження педагогіки вальдорфської школи (Н. В. Абашкіна, Г. Бараваль, М. Глеклер, В. К. Загвоздкін, Ф. Карлгрен, Е. Краніх, Б. Лівехуд, Е. Пелтонен, А. А. Пинський, В. С. Пікельна, Р. Штайнер, К. Штокмайер, Е. Шуберт та ін.).

Головне завдання педагога вальдорфського ДНЗ – допомогти дитині в її духовному самовизначенні, створити максимальні умови для розвитку та закріплення її індивідуальності. Вимоги до особистості педагога впливають із позиції дитини: дитина в центрі педагогічної системи; дитина має право вибору

всього (пізнавальних завдань); дитина має право на помилку; дитина має право на вільний творчий пошук.

Вкрай важливим є те, якою людиною є педагог. Р.Штайнер любив повторювати: «Суть виховання полягає у вихованні самого вихователя». Відвідуючи вальдорфські ДНЗ, помічасш їхню різку відмінність від традиційних, робота педагога в них – не служба, не засіб заробити гроші, а спосіб життя. Вона не перетворюється в рутину, оскільки пов'язана з прагненням зрозуміти кожную дитину, розібратися у її темпераменті, можливостях. Потрібно щодня звертатися до основ педагогіки, психології, і це, природно, впливає на власний особистісно-фаховий розвиток педагога[1, с.41].

Вихователь повинен дуже любити свою роботу і дітей, бо вони добре відчують це. У кожній дитині необхідно роздивитися її майбутнє. Для цього потрібна не тільки і не стільки освіта, скільки висока культура, широкий світогляд, мудрість[2, с.40].

Вальдорфський педагог повинен бути справжнім екологом, адже кожна дитина – це цілий космос, у якому існують усі діти землі. Педагог повинен допомогти дитині перетворити її любов до життя в інтерес до всього світу, повинен яскраво уявляти процеси, що відбуваються в кожному віці, знати, що означає кожний прийом, яким він користується[3]. Це – людина щонайширше освічена, яка має всебічні інтереси (і головне – інтерес до довкілля), несе в собі бачення загальної картини світобудови.

До того ж педагог має бути добре підготовленим естетично (вміти малювати, грати на музичних інструментах, ритмічно рухатись).

Вальдорфський педагог – це ерудит, автор і тонкий психолог. Головний фактор тут – особистість вихователя, який повинен встановити довірчі відносини зі своїми вихованцями. Самовиховання вихователя – моральна основа дошкільної вальдорфської педагогіки. Від особистості педагога, від того, як він ставиться до занять, як рухається, як говорить, залежить дуже багато. Вихователь повинен стежити за собою, не давати життєвим проблемам або якимось звичкам негативно впливати на атмосферу в групі, на ставлення до дітей. Для створення радісної, спокійної та творчої атмосфери також важливі організація простору і художнє оформлення приміщення ДНЗ [4].

Отже, запорукою прогресивного розвитку особистості вихователя є гармонійний розвиток усіх його сторін, а наслідком такого прогресивного розвитку – фізичне здоров'я, розсудливість, душевний спокій, можливість у майбутньому приймати рішення та усвідомлювати їхні наслідки, мати активну громадянську позицію.

Список використаних джерел

1. Абашкіна Н. В. Організація навчально-виховного процесу у вальдорфській школі (Німеччина) / Н. В. Абашкіна // Почат. школа. – 1993. – №7. – С. 41.
2. Белова С. А. До питання про вальдорфську педагогіку у сучасному світі / С. А. Белова // Оновлення змісту, форм та методів навчання і виховання в закладах освіти : зб. гаук. пр. / Рівненський держ. гуманіт. ін-т. – Рівне, 2000. – Вип.13. – С.39 – 43.

3. Вальдорфська педагогіка [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/Вальдорфська_педагогіка
4. Іонова О. М. Вальдорфська педагогіка: теоретико-методологічні аспекти. – Харків: «Бізнес Інформ», 1997. – 300 с.

378.147 : 373.3

ПРИМАКОВА В.В.
Комунальний вищий навчальний заклад «Херсонська академія неперервної освіти», Україна
СІЧКО І. О.
Миколаївський національний університет ім. В.О.Сухомлинського, Україна

НАСТУПНІСТЬ У РОБОТІ ДОШКІЛЬНОЇ І ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ СУЧАСНИХ РЕФОРМАЦІЙНИХ ЗМІН В УКРАЇНІ

Масштабні сучасні зміни, що відбуваються в освіті України, торкаються на нинішньому етапі, передусім, початкової школи. Визнаючи її першою ланкою шкільної освіти, що складає основу формування особистості, автори багатьох нововведень, на жаль, не завжди враховують значення дошкільної складової, від належного функціонування якої залежать не тільки життя і здоров'я вихованців, але й сформованість у них первинних уявлень про світ. Водночас загальновідомо, що від характеру саме елементарних уявлень залежить сформованість в майбутньому світоглядних уявлень кожної дитини та пізніше й основ світогляду. Адже складно ефективно розвивати предметні, а тим більше життєві компетентності у людини з обмеженою, фрагментарною або епізодичною картиною світу. Ситуацію також може ускладнити широкий доступ дітей вказаного віку до інтернет-ресурсів, які транслюють не завжди об'єктивну інформацію, що іноді спотворює реальність, нівелює особистий досвід вихованця, перешкоджає його успішній соціалізації через брак адекватних уявлень про себе, навколишній світ. Зважаючи на труднощі, що виникають під час переходу дитини з дошкілля в початкову школу, потрібен особливий професійний педагогічний супровід процесу. З огляду на зазначене, актуальності набуває проблема наступності в роботі дошкільної й початкової освіти, зокрема під час реформування галузі в Україні.

Питання, пов'язані з різними аспектами окресленої проблеми, завжди були в центрі уваги представників наукової думки та педагогів-практиків. Теоретико-методологічний, історичний, психолого-педагогічний аспекти проблеми досліджували й обґрунтовували вітчизняні вчені: Н. Бібік, А. Богуш, Н. Лисенко, Л. Петухова, Л. Пісоцька, О. Савченко, І. Ящук та ін. Аналіз праць науковців свідчить про посилену увагу до проблеми наступності дошкільної і початкової освіти, однак реформування галузі надає як нових можливостей для її розв'язання, так і викликів, що потребують ретельного розгляду й осмислення. Тому вважаємо необхідним окреслити чинники впливу на забезпечення відповідної наступності та визначити умови і засоби, що будуть дієвими задля реалізації цього освітнього завдання.

Л. Коломієць, трактуючи категорію «наступність навчання» як педагогічну взаємодію, котраносить динамічний багатоаспектний інтегративний характер, наголошує на певних функціональних особливостях, що її забезпечують. Зокрема до них дослідниця відносить: створення умов для неперервної освіти впродовж усього

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>